

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

**На засіданні кафедри терапевтичної
стоматології, пародонтології та дитячої
терапевтичної стоматології
протокол від 29.08.2025 № 1**

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

з Профілактики стоматологічних захворювань

Підготовки фахівців другого (магістерського рівня) вищої освіти

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ**

**Другий (магістерський) рівень
Магістр
22 «Охорона здоров'я»
221 «Стоматологія» / ОП Стоматологія 2024**

**ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ**

**Магістр стоматології
Лікар-стоматолог**

Розробники робочої навчальної програми:

Копчак Оксана Вікторівна - доктор медичних наук, професор;
Азаров Олексій Вікторович - кандидат медичних наук, доцент;
Куліш Альона Станіславівна - кандидат медичних наук, асистент;
Оболонська Ганна Олександрівна - кандидат медичних наук, асистент;
Черняк Світлана Ярославівна - асистент кафедри;
Береговий Олексій Олександрович - асистент кафедри.

Рецензенти (внутрішній):

Дорошенко Світлана Іванівна - доктор медичних наук, професор;
Паталаха Олена Валеріївна - кандидат медичних наук, доцент.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма Навчальної практики з профілактики стоматологічних захворювань складена відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 24.06.2019 №879 «Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 221 Стоматологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Стоматологія» (далі ОПП «Стоматологія»).

Анотація

Робоча навчальна програма освітнього компонента «Профілактика стоматологічних захворювань» визначає зміст, структуру та організаційно-методичні засади підготовки здобувачів освіти зі сфери профілактичної стоматології. Освітній компонент спрямований на формування системи теоретичних знань і практичних умінь щодо етіології та патогенезу основних стоматологічних захворювань, оцінки факторів ризику, проведення індивідуальної та групової профілактики, застосування сучасних методів гігієнічного навчання і виховання населення. У межах дисципліни опрацьовуються принципи первинної, вторинної та третинної профілактики, методи оцінювання стоматологічного статусу (гігієнічні та пародонтальні індекси), планування профілактичних програм і диспансерного спостереження, профілактика карієсу та захворювань пародонта, раціональний вибір і використання засобів індивідуальної гігієни порожнини рота, місцевої профілактики (фторовмісні засоби, ремінералізуюча терапія, герметизація фісур), а також основи санітарно-просвітницької роботи. Окрему увагу приділено віковим особливостям профілактики у дітей і підлітків, взаємодії стоматолога з лікарями інших спеціальностей та доказовому підходу до оцінки ефективності профілактичних заходів. Результатом вивчення компонента є готовність здобувача освіти застосовувати профілактичні технології у клінічній практиці та в організованих колективах, планувати і реалізовувати профілактичні програми та оцінювати їх ефективність.

Предмет вивчення	Закономірності виникнення, розвитку та профілактики основних стоматологічних захворювань; фактори ризику і умови їх реалізації; методи оцінювання стоматологічного статусу та ризиків; сучасні підходи до індивідуальної, групової та популяційної профілактики карієсу, захворювань пародонта і уражень слизової оболонки порожнини рота, а також організація профілактичних заходів і санітарно-освітньої роботи серед населення.
Передумови вивчення (міждисциплінарні зв'язки)	Для успішного опанування освітнього компонента здобувач освіти повинен мати ґрунтовні знання з фундаментальних і загальномедичних освітніх компонентів: анатомії людини; гістології, ембріології та цитології; медичної біології; медичної та біоорганічної хімії; біохімії; мікробіології, вірусології та імунології; нормальної та патологічної фізіології; гігієни та екології; фармакології. Міждисциплінарні зв'язки також забезпечуються з освітніми компонентами стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології; пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології; дитячої терапевтичної стоматології; терапевтичної стоматології; ортопедичної стоматології; хірургічної стоматології.

Мета та цілі	Метою викладання освітнього компонента «Профілактика стоматологічних захворювань» є підготовка здобувача вищої освіти як фахівця, здатного розв'язувати типові та складні професійні задачі у сфері стоматології та охорони здоров'я шляхом застосування сучасних доказових підходів до профілактики стоматологічних захворювань на індивідуальному та популяційному рівнях. Основними цілями (завданнями) вивчення освітнього компонента є: 1. Сформувати розуміння етіологічних чинників і патогенетичних механізмів розвитку карієсу, захворювань пародонта та уражень СОПР і визначати модифіковані та немодифіковані фактори ризику. 2. Навчити проводити оцінювання стоматологічного статусу та ризику (збір анамнезу, огляд, використання гігієнічних і пародонтальних індексів, інтерпретація результатів). 3. Опанувати принципи та методи первинної, вторинної і третинної профілактики, включно з індивідуальною, груповою та масовою профілактикою. 4. Сформувати практичні вміння з підбору та навчання застосуванню засобів індивідуальної гігієни порожнини рота, проведення професійної гігієни та контролю ефективності гігієнічних заходів. 5. Засвоїти сучасні методи місцевої профілактики карієсу (фторовмісні засоби, ремінералізуюча терапія, герметизація фісур), показання, протипоказання та критерії оцінки ефективності. 6. Навчити планувати диспансерне спостереження, профілактичні програми в організованих колективах, проводити санітарно-освітню роботу та оцінювати медико-соціальну й економічну ефективність профілактичних заходів. 7. Сформувати навички міжпрофесійної взаємодії (зокрема зі службою педіатрії/сімейної медицини) для забезпечення комплексної профілактики та формування здоров'язбережувальної поведінки пацієнтів.
---------------------	--

Результати вивчення освітнього компоненту (далі - РВОК)		
Знання (ЗН)	Код	Назва
	ЗН1	Знати профілактику стоматологічних захворювань: визначення, мета, завдання, методи, визначення економічної ефективності.
	ЗН2	Знати анатомо-фізіологічні особливості будови порожнини рота у віковому аспекті.
	ЗН3	Знати розвиток щелепно-лицевої ділянки, зубів, слизової оболонки порожнини рота і пародонта.
	ЗН4	Знати періоди розвитку тимчасових і постійних зубів. Вплив загального стану організму на розвиток зубів.
	ЗН5	Знати ознаки фізіологічного прорізування зубів у дітей.
	ЗН6	Знати терміни формування та розсмоктування коренів тимчасових зубів. Види і типи резорбції коренів тимчасових зубів.
	ЗН7	Знати терміни закладки, мінералізації, прорізування та формування коренів постійних зубів.
	ЗН8	Знати чинники ембріонального та постембріонального періодів розвитку, що впливають на закладку та мінералізацію зубів.
	ЗН9	Знати роль спадковості та чинників зовнішнього середовища у розвитку карієсу та некаріозних уражень зубів.

ЗН10	Знати алгоритм огляду стоматологічного пацієнта.
ЗН11	Знати зубну формула: визначення і призначення. Запис клінічної (за графіко-цифровою і двозначною системами) і анатомічної зубної формули.
ЗН12	Знати анатомо-топографічні особливості тимчасових і постійних зубів у дітей. Відмінності тимчасових зубів від постійних.
ЗН13	Знати методику стоматологічного обстеження за ВООЗ. Карта ВООЗ, її характеристика. Оцінка результатів.
ЗН14	Знати зубні відкладення. Їх роль в патогенезі карієсу зубів і захворювань пародонта.
ЗН15	Знати гігієнічні індекси. Оцінка гігієнічного стану порожнини рота за Федоровим-Володкіною, Гріном Вермільоном, Сілнес-Лоу.
ЗН16	Знати методи чищення зубів. Контрольоване чищення зубів в організованих дитячих колективах.
ЗН17	Знати предмети гігієни порожнини рота. Класифікація. Показання до застосування.
ЗН18	Знати засоби гігієнічного догляду за порожниною рота. Класифікація, фізико-хімічні властивості. Показання до застосування.
ЗН19	Знати вибір засобів і предметів гігієни порожнини рота залежно від стоматологічного статусу.
ЗН20	Знати методи та оснащення проведення професійної гігієни порожнини рота.
ЗН21	Знати гігієнічне навчання і виховання. Організація. Методи проведення.
ЗН22	Знати емаль зуба. Гістологічна будова, хімічний склад, фізичні властивості. “Дозрівання” емалі після прорізування зуба.
ЗН23	Знати незрілу емаль як можливий карієсогенний чинник. Методи і засоби профілактичного впливу.
ЗН24	Знати структуру і біологічну властивості дентину.
ЗН25	Знати гомеостаз твердих тканин зуба після прорізування. Механізми регуляції.
ЗН26	Знати біологічні властивості пульпи зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба.
ЗН27	Знати про слину, її склад, властивості, роль у “дозріванні” емалі і у підтримці гомеостазу твердих тканин зубів.
ЗН28	Знати мікрофлору порожнини рота. Її фізіологічне значення, вплив на розвиток карієсу і захворювань пародонта. Методи і засоби попередження її патологічного впливу.
ЗН29	Знати епідеміологію основних стоматологічних захворювань. Епідеміологічне обстеження в стоматології. Методи, облікові форми.
ЗН30	Знати поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей. Вплив кліматичних, географічних, соціально економічних, екологічних факторів на поширеність і інтенсивність карієсу зубів у дітей.

ЗН31	Знати індекси карієсу.
ЗН32	Знати визначення кислотостійкості емалі (ТЕР-тест, КОШРЕ-тест, CRT-тест).
ЗН33	Знати про карієсогенну ситуацію в порожнині рота. Чинники, що призводять до її розвитку, їх виявлення та усунення.
ЗН34	Знати про вуглеводи в патогенезі карієсу. Механізм дії. Методи профілактики.
ЗН35	Знати захисні механізми порожнини рота. Їх роль у профілактиці карієсу зубів, захворювань пародонта.
ЗН36	Знати що таке пародонт, визначення, будова. Загальні та місцеві етіологічні чинники захворювань пародонта.
ЗН37	Знати індексні оцінки стану тканин пародонта (СРІ, КРІ, РМА, РІ, проба Шиллєра- Пісарєва).
ЗН38	Знати санітарну освіту в системі комплексної профілактики стоматологічних захворювань. Основні форми санітарно-просвітницької роботи з різними контингентами населення.
ЗН39	Знати що таке фтор, вплив недостатності та надлишку фтору у питній воді на розвиток патології твердих тканини зубів і тканин пародонта.
ЗН40	Знати складові підготовчого періоду в організації первинної профілактики карієсу. Їх характеристика.
ЗН41	Знати методи і засоби екзогенної профілактики карієсу зубів у дітей.
ЗН42	Знати значення кальцію, фосфору і фтору в системі екзогенної профілактики карієсу. Препарати кальцію, фосфору і фтору, механізм їх дії.
ЗН43	Знати методи і засоби ендогенної профілактики карієсу в період закладки і формування зубів (у вагітної та жінки, що годує, немовляти).
ЗН44	Знати екзогенну профілактику карієсу препаратами фтору. Методика проведення, оцінка ефективності. Механізм дії.
ЗН45	Знати про герметизацію фісур як метод профілактики карієсу зубів, показання, методики.
ЗН46	Знати герметики: класифікація, склад, властивості.
ЗН47	Знати види та методи ендогенної профілактики карієсу зубів у дітей. Планування профілактики карієсу зубів залежно від виразності факторів карієсогенної ситуації. Взаємодія з лікарем-педіатром.
ЗН48	Знати шляхи надходження та насиченість фтором організму людини. Вміст фтору у питній воді. Механізм карієс профілактичної дії фторидів.
ЗН49	Знати потреби у макро- і мікроелементах, вітамінах дітей різного віку. Сучасні лікарські препарати, що містять макро- і мікроелементи, вітаміни та їх призначення дітям різного віку.
ЗН50	Знати види екзогенної профілактики карієсу зубів у дітей різного віку. Контроль ефективності екзогенної профілактики карієсу.
ЗН51	Знати засоби для місцевої профілактики карієсу, призначення, способи застосування.

	ЗН52	Знати основні етіопатогенетичні чинники хвороб пародонта у дітей різного віку та шляхи їх профілактики. Методи проведення профілактики захворювань пародонта. Засоби, що використовуються для профілактики захворювань пародонта.
	ЗН53	Знати про використання методів гігієни порожнини рота для профілактики захворювань пародонта. Призначення засобів для гігієнічного догляду за порожниною рота при захворюваннях тканин пародонта.
	ЗН54	Знати про грудне вигодовування. Його роль в профілактиці стоматологічних захворювань.
	ЗН55	Знати роль раціонального харчування у профілактиці карієсу.
	ЗН56	Знати роль загальносоматичних захворювань вагітної жінки і дитини в генезі карієсу. Роль стоматолога, педіатра, гінеколога у первинній профілактиці карієсу зубів у дітей. Організація, методи впровадження.
	ЗН57	Знати що таке комплексна система профілактики карієсу зубів. Основні елементи програми. Критерії оцінки ефективності впровадження програми профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта.
	ЗН58	Знати організацію комплексної профілактики карієсу зубів. Державний, груповий, індивідуальний рівні впровадження.
	ЗН59	Знати індивідуальну профілактику захворювань пародонта. Засоби і предмети гігієни, методи їх застосування.
	ЗН60	Знати сучасні принципи організації і методи проведення профілактики стоматологічних захворювань.
	ЗН61	Знати планування, організацію і проведення профілактичних заходів в організованих дитячих колективах.
	ЗН62	Знати аналіз і оцінку ефективності первинної профілактики карієсу зубів і захворювань пародонта.
	ЗН63	Знати санітарну стоматологічну освіту – мотивація населення до підтримки здоров'я порожнини рота.
Вміння (В)	В1	Вміти провести обстеження дитини та огляд ротової порожнини.
	В2	Вміти записати клінічну та міжнародну формули зубів залежно від віку дитини.
	В3	Вміти визначити гігієнічний індекс Федорова-Володкіної.
	В4	Вміти визначити гігієнічний індекс Грін-Вермільйона.
	В5	Вміти визначити гігієнічний індекс Сілнес-Лоу.
	В6	Вміти визначити індекси карієсу (КПВ, кп, КПВ+кп, КППВ, кпп).
	В7	Вміти визначити поширеність та інтенсивність карієсу.
	В8	Вміти визначити приріст інтенсивності та редукцію приросту карієсу.
	В9	Вміти визначити кислотостійкість емалі зубів за допомогою ТЕР-тесту.
	В10	Вміти провести пробу Шиллера-Пісарєва.
	В11	Вміти визначити індекс РМА.
	В12	Вміти визначити пародонтальний індекс СРІ.
	В13	Вміти заповнити карту стоматологічного обстеження (ВООЗ).

	B14	Вміти оцінити карієсогенну ситуацію в порожнині рота.
	B15	Вміти оцінити пародонтопатогенну ситуацію в порожнині рота.
	B16	Вміти провести контрольоване чищення зубів.
	B17	Вміти провести професійну гігієну ротової порожнини.
	B18	Вміти обробити зуби ремінералізуючими розчинами.
	B19	Вміти покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
	B20	Вміти провести глибоке фторування емалі постійних зубів.
	B21	Вміти провести герметизацію фісур.
	B22	Вміти призначати засоби ендогенної профілактики карієсу: препарати кальцію, фосфору, фтору, мікроелементів, вітамінів (виписування рецептів).
	B23	Вміти скласти план і визначити ефективність комплексної профілактичної програми.
	B24	Вміти заповнювати необхідну документацію при проведенні стоматологічної диспансеризації.
	B25	Вміти розподіляти дітей на диспансерні групи.
Практичні навички (ПН)	ПН1	Вміти записати зубну формулу дітей різного віку
	ПН2	Вміти визначення інтенсивності карієсу зубів (кп, кп+КПВ, КПВ)
	ПН3	Вміти визначення інтенсивності карієсу зубів (кпп, кпп+КПВп, КПВп)
	ПН4	Вміти оцінити гігієнічного стану порожнини рота за індексом Ю. А. Федорова, В. В Володкіної
	ПН5	Вміти оцінити гігієнічного стану порожнини рота за індексом Green-Vermillion (OHI-S)
	ПН6	Вміти визначити індексу оцінку стану тканин пародонта (РМА)
	ПН7	Вміти заповнювати карти реєстрації стоматологічного статусу (ВООЗ)
	ПН8	Вміти визначити карієсогенну ситуацію в порожнині рота: рН ротової рідини, її в'язкість, швидкість виділення.
	ПН9	Вміти визначити кислотостійкість емалі (ТЕР-тест)
	ПН10	Вміти визначити кислотостійкість емалі за тестом КОШРЕ
	ПН11	Вміти підібрати засоби гігієни порожнини рота залежно від віку та стоматологічного статусу
	ПН12	Вміти підібрати предмети гігієни порожнини рота залежно від віку та стоматологічного статусу
	ПН13	Вміти провести професійне видалення не мінералізованих зубних відкладень
	ПН14	Вміти провести професійне видалення мінералізованих зубних відкладень (інструментальний метод)
	ПН15	Вміти провести професійне видалення мінералізованих зубних відкладень (ультразвуковий метод)
	ПН16	Вміти скласти план проведення уроку здоров'я для різних вікових груп дітей в організованих дитячих колективах
	ПН17	Вміти виписати рецепт фторвмісних препаратів.

	ПН18	Вміти призначити препарати неспецифічної ендогенної профілактики: кальцієвмісні препарати, вітаміни та адаптогени.
	ПН19	Вміти провести екзогенну профілактику різними методами.
	ПН20	Вміти провести глибоке фторування зубів
	ПН21	Вміти провести покриття зубів фторвмісним лаком або гелем
	ПН22	Вміти провести неінвазивний метод герметизації фісур
	ПН23	Вміти провести інвазивний метод герметизації фісур
	ПН24	Вміти провести профілактичне пломбування
	ПН25	Вміти призначити засоби та предмети для гігієнічного догляду за порожниною рота залежно від стану тканин пародонта.
	ПН26	Вміти провести професійну гігієну порожнини рота різними методами.
	ПН27	Вміти обрати метод проведення проф. чистки зубів залежно від віку дитини.
	ПН28	Вміти визначити ефективність профілактики карієсу
	ПН29	Вміти сформувати I-III стоматологічну диспансерну групу для дітей різного віку

Вклад РВОК до формування загальних та фахових компетентностей відповідно до Освітньої програми (далі – ОП)			
Компетен-тності	Код компетентності	Назва компетентності	РВОК (вказати коди)
Загальні компетен-тності	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗН1–ЗН64
	ЗК3	Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.	В1–В25, ПН1–ПН30
	ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	ЗН29–ЗН31, ЗН63, В23, В24
	ЗК8	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	В14–В16, ПН8–ПН12, ПН26–ПН28
	ЗК9	Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	ЗН34–ЗН36, В14–В15, ПН8–ПН9
	ЗК11	Здатність працювати в команді.	В23–В25, ПН16, ПН30
Фахові компетен-тності	СК1	Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.	ЗН10–ЗН13, В1, В6–В13, ПН1–ПН7
	СК2	Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень	ЗН33, ЗН34, В9–В12, ПН8–ПН10
	СК3	Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.	ЗН28–ЗН38, В6–В15, ПН6–ПН9
	СК5	Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин	ЗН41–ЗН48, ЗН53–ЗН59, В16–В23, ПН13–ПН25

		ротової порожнини та щелепно-лицевої області.	
	СК15	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ЗН29–ЗН31, ЗН39, ЗН59, В23–В25
	СК16	Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛД.	ЗН55–ЗН57, ЗН61–ЗН62, В16–В23, ПН16, ПН19–ПН28

Вклад РВОК до програмних результатів навчання (ПРН), визначених у ОП			
Код ПРН	Назва ПРН	Перелік синдромів та симптомів; захворювань; станів; невідкладних станів; досліджень; медичних маніпуляцій, вказаних у додатках (списах) до ОП за наявності списків.	РВОК (вказати коди)
ПРН 1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).	Список 1 (синдроми та симптоми) 1. біль у зубах 2. гіперестезія 3. дисколорит зубів 4. назубні відкладення 5. втрата клінічного прикріплення 6. рецесія ясен 7. ясенева, пародонтальна, кісткова кишень 8. ксеростомія 9. гіперсалівація 10. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота Список 2. Стоматологія дитячого віку: А) Патологія зубів: гіпоплазія емалі (системна та місцева) ендемичний флюороз карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей травматичні ураження зубів Б) Патологія пародонта: гінгівіт пародонтит В) Патологія СОПР: алергійні хвороби СОПР грибкові ураження СОПР у дітей	ЗН2–ЗН15, ЗН22–ЗН28, ЗН31–ЗН37; В1–В15; ПН1–ПН10

ПРН 2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).	Список 5 (лабораторні та інструментальні дослідження) 1. аналіз вмісту глюкози у крові 2. загальний аналіз крові 3. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз 4. мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта 5. функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.)	ЗН2–ЗН13, ЗН29–ЗН33, ЗН37; В1–В13; ПН2–ПН10
ПРН 3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).	Список 5: див. вище. Список 2: див. вище.	ЗН13–ЗН15, ЗН31–ЗН37; В3–В12, В14–В15; ПН4–ПН10
ПРН 4	Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).	Список 2.1 (основні стоматологічні захворювання) 1. некаріозні ураження зубів 2. карієс тимчасових та постійних зубів 3. папіліт 4. гінгівіт 5. пародонтит 6. аутоінфекційні хвороби СОПР (гострий афтозний стоматит, герпетичні, виразково-некротичні, кандидозні ураження СОПР) 7. алергійні ураження	ЗН10, ЗН13–ЗН15, ЗН29–ЗН37, ЗН58–ЗН63; В1–В15, В24–В25; ПН1–ПН12, ПН29–ПН30

ПРН 8	Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	Список 2: див. вище.	ЗН1, ЗН9, ЗН14–ЗН21, ЗН33–ЗН36, ЗН39–ЗН63; В14–В23; ПН11–ПН30
ПРН 14	Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.		ЗН13, ЗН29–ЗН31, ЗН57–ЗН63; В13, В23–В25; ПН7, ПН16, ПН29–ПН30
ПРН 22	Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).	Список 2: див. вище. Список 2.1: див. вище. Список 7 (стоматологічні маніпуляції) 1. видалення зубних нашарувань 2. проведення професійної гігієни порожнини рота 3. визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест) 4. герметизація фісур 5. глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів 6. покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами 7. діагностичне використання барвників 8. проведення пародонтального зондування 9. використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР	ЗН16–ЗН20, ЗН32, ЗН41–ЗН46, ЗН50–ЗН53; В16–В21; ПН13–ПН28

Структура робочої навчальної програми практики

Структура освітнього компонента	Кредитів ЄКТС	Кількість годин			
		Всього	Аудиторних		Самостійна робота
			Лекцій	Практичні/лабораторні/семінарські заняття	

Всього	1,5	45	-	28	17
5 семестр	1	30	-	16	14
6 семестр	0,5	15	-	12	3

Самостійна робота (СР)		
№ п/п	Вид самостійної роботи	Відсоток кількості годин, відведених на СР
1	Теоретична підготовка (опрацювання теоретичного матеріалу, робота з навчальною літературою, методичними рекомендаціями тощо)	20%
2	Опрацювання практичних навичок та підготовка щоденника практики	30%
3	Курація хворих / написання історії хвороби	30%
4	Інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	10%
5	Підготовка до підсумкового контролю	10%

Перелік вмінь та практичних навичок

№ з/п	Вміння та практичні навички
1	Записати зубну формулу дітей різного віку
2	Визначити інтенсивність карієсу зубів (кп, кп+КПВ, КПВ)
3	Визначити інтенсивність карієсу зубів (кпп, кпп+КПВп, КПВп)
4	Оцінити гігієнічний стан порожнини рота за індексом Федорова–Володкіної
5	Оцінити гігієнічний стан порожнини рота за індексом Green–Vermillion (OHI-S)
6	Провести індексну оцінку стану тканин пародонта (РМА)
7	Заповнити карту реєстрації стоматологічного статусу (ВООЗ)
8	Визначити карієсогенну ситуацію в порожнині рота: рН ротової рідини, її в'язкість, швидкість виділення
9	Визначити кислотостійкість емалі (ТЕР-тест)
10	Визначити кислотостійкість емалі за тестом КОШРЕ
11	Підібрати засоби гігієни порожнини рота залежно від віку та стоматологічного статусу
12	Підібрати предмети гігієни порожнини рота залежно від віку та стоматологічного статусу
13	Провести професійне видалення немінералізованих зубних відкладень
14	Провести професійне видалення мінералізованих зубних відкладень (інструментальний метод)
15	Провести професійне видалення мінералізованих зубних відкладень (ультразвуковий метод)
16	Скласти план проведення уроку здоров'я для різних вікових груп дітей в організованих дитячих колективах

**Список синдромів та симптомів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. біль у зубах
2. гіперестезія
3. дисколорит зубів
4. назубні відкладення
5. втрата клінічного прикріплення
6. рецесія ясен
7. ясенева, пародонтальна, кісткова кишень
8. ксеростомія
9. гіперсалівація
10. елементи ураження на шкірі та слизовій оболонці порожнини рота

**Список стоматологічних захворювань, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

А) Патологія зубів:

- гіпоплазія емалі (системна та місцева)
- ендемічний флюороз
- карієс та його ускладнення в тимчасових та постійних зубах у дітей
- травматичні ураження зубів

Б) Патологія пародонта:

- гінгівіт
- пародонтит

В) Патологія СОПР:

- алергійні хвороби СОПР
- грибкові ураження СОПР у дітей

**Список фізіологічних станів та соматичних захворювань, що потребують
особливої тактики ведення пацієнта, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. вагітність
2. анемії
3. цукровий діабет
4. хвороби щитоподібної залози
5. бронхіальна астма
6. ВІЛ-інфекція /СНІД
7. вірусні гепатити

**Список невідкладних станів, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. непритомність

2. зовнішня кровотеча
3. набряк Квінке

**Список лабораторних та інструментальних досліджень, які
опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. аналіз вмісту глюкози у крові
2. загальний аналіз крові
3. інтерпретація променевої діагностики черепа, зубощелепного апарату, слинних залоз
4. мікробіологічне дослідження ротової рідини, мазків зі СОПР, пародонта
5. функціональна діагностика стану порожнини рота (люмінісцентна, реопародонтографія, стоматоскопія, капіляроскопія, вакуумна проба та ін.)

**Список медичних маніпуляцій, які опрацьовуються під час практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. здійснювати тимчасову зупинку зовнішньої кровотечі
2. проводити ін'єкції лікарських речовин (внутрішньом'язове, підшкірне, внутрішньовенне струминне та крапельне введення)
3. вимірювати артеріальний тиск

**Список стоматологічних маніпуляцій, які опрацьовуються під час
практики
(згідно зі стандартом вищої освіти)**

1. видалення зубних нашарувань
2. проведення професійної гігієни порожнини рота
3. визначення кислотостійкості емалі зубів (ТЕР, КОШРЕ, СКТ-тест)
4. герметизація фісур
5. глибоке фторування твердих тканин тимчасових зубів
6. покриття зубів лікувальними та профілактичними лаками, гелями, десенситайзерами
7. діагностичне використання барвників
8. проведення пародонтального зондування
9. використання засобів локальної дії при лікуванні захворювань пародонта та СОПР

Методи навчання

Традиційні методи навчання: словесні, наочні, практичні.
Словесні: розповідь-пояснення, бесіда, лекція тощо.

Наочні: демонстрація тематичного пацієнта та практичних навичок у місцях проходження практики, демонстрація амбулаторних карток хворих тощо. Обговорення ситуаційних задач, клінічних випадків, амбулаторних карток, карток вакцинопрофілактики дітей тощо.

Практичні методи: збір анамнезу, проведення фізикального обстеження хворого, оцінка результатів клінічних обстежень, складання плану обстеження хворих та плану лікування, диспансерного нагляду. Інтерпретація результатів лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Видами навчання виробничої лікарської практики є: практично-орієнтовані навички, універсальні алгоритми проведення СЛР, симуляційні (клінічні) випадки тощо.

На практичних заняттях передбачається:

1. алгоритм обстеження, діагностики та тактики інтерпретації тематичного хворого;
2. демонстрування практичних навичок;
3. відпрацювання удосконаленого алгоритму ситуаційних задач з невідкладної медичної допомоги тематичного пацієнта;
4. аналіз та інтерпретація отриманих анамнестичних, клініко-лабораторних, біохімічних, а також додаткових інструментальних результатів обстежень;
5. виконання медичних маніпуляцій та критерій параметрів симуляційної медичної ситуації.

Перелік питань, вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю (заліку)

1. Епідеміологія основних стоматологічних захворювань у дітей. Епідеміологічне обстеження в стоматології.
2. Групи стоматологічного інструментарію за призначенням. Характеристика окремих груп. Стерилізація інструментарію. Асептика. Антисептика.
3. Характеристика факторів, які впливають на процес прорізування зубів. Патологічне (раннє і пізнє) прорізування зубів.
4. Карієсогенна ситуація у порожнині рота. Методика її виявлення та усунення.
5. Санітарна освіта в системі комплексної профілактики стоматологічних захворювань. Основні форми санітарно-освітньої роботи з різними контингентами населення.
6. Гігієнічне навчання і виховання дітей різного віку.
7. Профілактика стоматологічних захворювань, основні завдання ВООЗ.
8. Планування, організація і проведення профілактики стоматологічних захворювань в організованих дитячих колективах.
9. Зубні відкладення у дітей. Методика їх виявлення і профілактика.
10. Індекси гігієни порожнини рота у дітей.
11. Методи чищення зубів. Індивідуальне, контрольоване, професійне чищення зубів.
12. Предмети гігієни порожнини рота. Їх характеристика. Критерії вибору засобів гігієни. Зубні щітки, зубні пастки, їх характеристика.
13. Екзогенна профілактика карієсу зубів. Засоби та методи проведення.
14. Герметизація фісур як засіб профілактики карієсу жувальних зубів у дітей. Покази, методика. Характеристика герметиків. Глибоке фторування.
15. Методи ендогенної профілактики карієсу зубів у дітей.
16. Застосування препаратів фтору для профілактики карієсу зубів у дітей.
17. Ендогенна профілактика карієсу та хвороб пародонту без використання ліків. Роль харчування у профілактиці основних стоматологічних захворювань.
18. Індексна оцінка стану тканин пародонту (РМА, ПІ, КПІ, СРІТН).
19. Індивідуальна профілактика захворювань пародонту. Засоби та методи гігієни ротової порожнини при захворюваннях тканин пародонту.
20. Значення санації порожнини рота в оздоровленні дітей. Види санації, організаційні

форми.

21. Диспансеризація дітей різного віку у стоматолога. Диспансерні групи.

Система оцінювання				
Підсумковий контроль (Залік) Навчальна практика завершується Заліком. Оцінка за виробничу (лікарську) практику є сумарною оцінкою, що складається з чотирьох частин: - введення щоденника практики; - оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем) (як правило три запитання); - оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на стандартизованих пацієнтів/манекені/муляжі/реальному пацієнті) (як правило три навички); - інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження (як правило три дослідження). До теоретичної та практичної частини заліку допускаються здобувачі освіти, які не мають пропущених або відпрацювали всі пропущені дні практики та мають підписаний щоденник практики. Щоденник є основним документом проходження здобувачем освіти виробничої практики. Студенти зобов'язані за період практики кожен день записувати у щоденник все, що зроблено під час проходження практики. Записи в щоденнику завіряє керівник практики від бази практики та керівник практики від Університету. У щоденника розміщується цифровий звіт про виконані за час практики навички. У щоденнику проставляється підпис керівника практики від Університету, підпис керівника закладу охорони здоров'я та печатка закладу охорони здоров'я.				
Регламент проведення та критерії оцінювання Заліку				
№ п/п	Складова (вид роботи)	Дескриптор	Балів	Всього
1	введення щоденника практики	Щоденник повністю заповнений відповідно до вимог. Матеріал викладений структуровано.	20	20
		Інформація вказана у щоденнику має неточності.	10	10
		Інформація вказана у щоденнику має значні неточності.	0	0
2	оцінювання рівня теоретичної підготовки (співбесіда з викладачем)	Здобувач освіти вільно володіє навчальним матеріалом і термінологією. Правильно та змістовно висловлює свої думки, дає вичерпні точні відповіді на поставлені запитання	10	30
		Здобувач освіти має ґрунтовні знання, але допускає неточності, окремі помилки у формулюванні відповідей. Не може викласти думку, але на запитання з підказками відповідає правильно.	5	15
		Здобувач освіти має прогалини в знаннях. Замість чіткого змістовного визначення пояснює матеріал на побутовому рівні. Не наводить приклади.	0	0
3	оцінювання рівня практичної підготовки (демонстрація навиків на стандартизованому пацієнтів/манекені/муляжі/реальному пацієнті)	Здобувач освіти правильно виконав практичну навичку відповідно до алгоритму	30	90
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає неточності	15	45
		Здобувач освіти під час виконання практичної навички допускає значні та критичні помилки.	0	0
4	інтерпретація даних лабораторних та інструментальних методів дослідження	Здобувач освіти вірно час інтерпретує лабораторні або інструментальні дослідження	20	60
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає неточності.	10	30
		Під час інтерпретації лабораторних або інструментальних досліджень допускає значні та критичні помилки.	0	0
У відомості обліку успішності проставляються набрані здобувачем освіти бали за 200-бальною шкалою та оцінка в системі ECTS, загальна кількість годин за практику. А, В, С, D, Е виставляється здобувачу освіти, який не має пропущених та невідпрацьованих днів практик. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин, кредитів та оцінкою за практику за шкалою ECTS. В відомість викладач вносить оцінку у день складання заліку. Гх* - виставляється здобувачу освіти якщо: - кількість «нб» (з неповажної причини) НЕ перевищує 50% від загальної кількості годин практики; - Якщо здобувач освіти під час Заліку не набрав 120 балів. Г** - виставляється здобувачу освіти якщо: - кількість «нб» (з неповажної причини) 50% та більше від загальної кількості годин практики; - якщо здобувач освіти тричі не склав підсумковий контроль. Такий самий запис робиться і в індивідуальному навчальному плані здобувача освіти з обов'язковим внесенням кількості годин (кредитів), набраних балів.				

Система оцінювання / Grading system			
Бали за шкалою Університету / University grading scale	Оцінка ECTS / ECTS grade	Дескриптор / Descriptor	Зарахування кредитів / Awarding of credits
180 - 200	A	Відмінно / Excellent	Зараховано / Passed
170 - 179	B	Дуже добре / Very Good	
160 - 169	C	Добре / Good	
141 - 159	D	Задовільно / Satisfactory	
120 - 140	E	Достатньо / Sufficiently	
100 - 119	Fx	Незадовільно - з можливістю повторного складання підсумкового контролю / Unsatisfactory with possible re-passing of final assessment	Не зараховано / Failed
1 - 99	F	Незадовільно - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Unsatisfactory with the mandatory repeated study of discipline	
Методичне забезпечення			
1	Історії розвитку дитини, амбулаторні картки пацієнтів, картка вагітності, набори клінічних методів дослідження, тестові завдання, ситуаційні задачі, список практичних навичок;		
2	Питання до заліку, клінічних ситуаційних задач, список практичних навичок, набори клінічних методів дослідження.		
3	Накази МОЗ України		
4	Навчально-методичні посібники та підручники відповідно до списку рекомендованої літератури.		
Інформаційні ресурси			
Основна література	1.Смоляр Н. І., Гуменюк О. М., Кравець Т. П., Безушко Е. В., Гуменюк В. В., Єфремова О. В. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів : «Магнолія 2006», 2024. – 368 с. 2.Заяць Т. І., Жуковська Л. О. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посіб. – Львів : «Новий Світ-2000», 2023. – 322 с.		
Допоміжна література	1.Смоляр Н. І., Гуменюк О. М., Кравець Т. П., Безушко Е. В., Гуменюк В. В., Єфремова О. В. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів : «Магнолія 2006», 2022. – 368 с.		
Інформаційні ресурси	https://www.testcentr.org.ua/uk/component/sppagebuilder/?view=page&id=317 https://doctrina.space/step/ https://www.udenta.org.ua/ http://www.dentalexpert.com.ua/index.php/stomatology https://kmu.edu.ua		